

✍ เรียบเรียงโดย สุทธนันท์ สุทธชนะ * ร.ท นพ. ธีรยุทธ สุขุมิ ** และพญ. วรรณ หาญเขาวรรกุล *
* กลุ่มงานเฝ้าระวังสอบสวนทางระบาดวิทยา ** กลุ่มงานวิจัยและพัฒนาการระบาดวิทยา สำนักระบาดวิทยา
✉ sut_chana@yahoo.com

ในสัปดาห์ที่ 43 ระหว่างวันที่ 23 – 29 ตุลาคม พ.ศ. 2548 สำนักระบาดวิทยาได้รับรายงาน และตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

1. สถานการณ์ในประเทศ

1.1 อาหารเป็นพิษ จากการรับประทานเห็ด ในแรงงานชาวพม่า ที่จังหวัดกระบี่

วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2548 มีผู้ป่วยชาวพม่า อยู่ที่ตำบลกระบี่น้อย อำเภอเมือง อาชีพรับจ้างกรีดยาง เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยนอกที่โรงพยาบาลกระบี่ จำนวน 5 ราย เป็นคนในครอบครัวเดียวกัน อายุระหว่าง 8 - 35 ปี มีอาการคลื่นไส้ อาเจียน ปวดมวนท้อง ถ่ายเหลว หลังรับประทานเห็ดผัดน้ำมันหอย ประมาณ 2 ชั่วโมง ให้ประวัติว่า ได้เก็บเห็ดที่ขึ้นตามไม้ผุมาจากป่าใกล้สวนยางพารา โดยเข้าใจว่าเป็นเห็ดชนิดเดียวกับที่เคยรับประทาน ทีม SRRT ของจังหวัดได้ทำการค้นหาผู้ป่วยในชุมชน ไม่พบผู้ป่วยเพิ่มเติม และได้เก็บตัวอย่างเห็ดสดที่เหลือในบริเวณเดียวกับที่ผู้ป่วยเก็บมารับประทาน ซึ่งชื่อในพื้นที่เรียกว่า เห็ดทองกลอง ลักษณะดอกใหญ่สีขาว ตรงกลางมีสีเทา ได้ส่งตัวอย่างเห็ดตรวจที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ เพื่อตรวจสอบชนิดและหาความเป็นพิษ ขณะนี้กำลังรอผล สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดได้ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน โดยเฉพาะแรงงานต่างด้าว หลีกเลี่ยงการรับประทานเห็ดที่ไม่รู้จัก หรือไม่เคยรับประทานมาก่อนแล้ว

1.2 ผู้ป่วยติดเชื้อ *E. coli* O157:H 1 ราย ที่จังหวัดราชบุรี

วันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2548 สำนักระบาดวิทยาได้รับแจ้งจากกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ว่า ตรวจพบเชื้อ *E. coli* O157:H จากอุจจาระของผู้ป่วยในของโรงพยาบาลสวนผึ้ง จำนวน 1 ราย เป็นผู้ป่วยที่อยู่ระหว่างการสอบสวนการระบาดของโรคอาหารเป็นพิษในโรงเรียนแห่งหนึ่งของอำเภอสวนผึ้ง เมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2548 ผู้ป่วยเป็นเด็กชาย อายุ 10 ปี มีโรคประจำตัวคือ Nephrotic Syndrome เริ่มป่วยวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2548 ด้วยอาการมีไข้ ปวดท้อง คลื่นไส้ อาเจียน ได้รับการรักษาด้วยยาปฏิชีวนะ Ceftriaxon 1 วัน อาการดีขึ้น อนุญาตให้กลับบ้าน

ในประเทศไทย เคยมีรายงานการตรวจพบเชื้อในเนื้อที่ซื้อจากการขายปลีกตามท้องตลาด และมูลโค แต่ยังไม่พบว่า มีรายงานผู้ป่วยในประเทศไทย ดังนั้นสำนักระบาดวิทยาจึงได้ประสานกับทีม SRRT ของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 4 ราชบุรี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดราชบุรี และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอสวนผึ้ง เพื่อออกสอบสวนโรคและป้องกันควบคุมโรคเพิ่มเติม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลผู้ป่วย เก็บตัวอย่างอุจจาระจากผู้ป่วยและผู้สัมผัสในครอบครัว รวมทั้งการสำรวจสิ่งแวดล้อม และเก็บตัวอย่างจากสิ่งแวดล้อม และแนะนำให้โรงพยาบาลสวนผึ้งเก็บอุจจาระผู้ป่วยในที่มีอาการท้องร่วงส่งเพาะเชื้อทุกราย พร้อมนี้กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ได้แนะนำให้ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์สมุทรสงครามเฝ้าระวังเชื้อนี้ทางห้องปฏิบัติการ

1.3 สงสัยโรคพิษสุนัขบ้าเสียชีวิต 1 ราย ในชาวพม่า ที่จังหวัดกาญจนบุรี

วันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2548 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดได้รับแจ้งจากโรงพยาบาลพหลพลพยุหเสนา ว่ามีผู้ป่วยหญิง ชาวพม่า อายุ 44 ปี อาศัยในประเทศพม่า ถูกสุนัขไม่มีเจ้าของในประเทศพม่ากัด บริเวณใบหน้า หน้าผากและจมูก เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2548 ได้รับการรักษาเบื้องต้นโดยการล้างทำความสะอาดแผลและเย็บด้วยไหม พร้อมทั้งได้รับการฉีดภูมิคุ้มกันเชื้อบาดทะยัก โดยแพทย์ชาวพม่า ต่อมาถูกส่งเข้ามารับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลสังขละบุรีในวันเดียวกัน ได้รับการฉีดอิมมูโนโกลบูลิน Lot No. 4724 (ยังไม่หมดอายุ) ขนาด 2000 IU รอบๆ แผล 5 ซี่ซี่ เข็มกล้ามเนื้อ 5 ซี่ซี่ วัคซีนป้องกันพิษสุนัขบ้า PCEC Lot No.1085 (ยังไม่หมดอายุ) ขนาด 1 ซี่ซี่ เข็มกล้ามเนื้อ และวัคซีนป้องกันบาดทะยัก หลังจากนั้นได้นัดมารับวัคซีนป้องกันพิษสุนัขบ้า PCEC ตามกำหนด โดยนัดครั้งสุดท้ายวันที่ 23 ตุลาคม พ.ศ. 2548 ซึ่งเป็นเข็มที่ 4 ในวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2548 เริ่มมีไข้ ปวดศีรษะ อ่อนเพลีย กลืนลำบาก ชาปลายมือปลายเท้า หายใจไม่สะดวก แพทย์ให้การวินิจฉัยเบื้องต้นคือ โรคพิษสุนัขบ้า วันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2548 ผู้ป่วยถูกส่งเข้ามารับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลพหลพลพยุหเสนา เนื่องจากมีอาการหอบมาก คอแข็ง กล้ามเนื้อ น้ำลายไหล และได้เสียชีวิตในค่ำวันเดียวกัน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดได้มีการให้วัคซีน PCEC กับผู้สัมผัสใกล้ชิด ได้แก่ ญาติผู้ป่วย 1 ราย และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข 33 ราย รวม 34 ราย และประสานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศพม่าทราบ เพื่อเฝ้าระวังและควบคุมป้องกันโรคแล้ว ผู้ป่วยรายนี้มีประวัติได้รับวัคซีนแต่ยังป่วยเป็นโรคพิษสุนัขบ้า จึงควรมีการเก็บตัวอย่างส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ เพื่อยืนยันการวินิจฉัยโรค โดยเก็บ Brain necropsy หรือ เก็บน้ำลาย ส่งตรวจที่สภากาชาดไทย ส่วนการให้วัคซีนป้องกันโรคในผู้สัมผัสกับผู้ป่วยขณะมีอาการ ตามแนวทางเวชปฏิบัติสำหรับป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ถ้าผิวหนังไม่มีแผลหรือรอยถลอก ถือเป็นการสัมผัสที่ไม่ติดโรค จึงไม่ต้องฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ทั้งนี้เนื่องจากโรคนี้ยังไม่เคยมีรายงานการติดต่อจากคนสู่คน ทางสำนักกระบาดวิทยาจะได้ประสานกับพื้นที่เพื่อดำเนินการสอบสวนโรค หาสาเหตุของการเสียชีวิตของผู้ป่วยรายนี้ต่อไป

1.4 ไข้เลือดออกเสียชีวิต 1 ราย ที่จังหวัดสมุทรสงคราม

ผู้ป่วยชายอายุ 15 ปี อยู่ที่ตำบลแหลมใหญ่ อำเภอเมือง เริ่มป่วยวันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2548 ด้วยอาการไข้ ปวดศีรษะ ปวดกล้ามเนื้อ คลื่นไส้ รับประทานอาหารได้น้อย ต่อมาวันที่ 16 ตุลาคม พ.ศ. 2548 ยังมีไข้สูง ปวดท้อง ขากเสมหะมีเลือดปน เข้ารับการรักษาที่คลินิก ได้ตรวจ Tourniquet's test ให้ผลบวก แพทย์สงสัยไข้เลือดออก วันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2548 เข้ารับการรักษาเป็นผู้ป่วยในที่โรงพยาบาลสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย อาการไข้เริ่มลดลง แต่มีปวดท้องมาก อาเจียนหลายครั้ง ตรวจเลือด ฮีมาโตคริต 50% เกร็ดเลือด 58,000 เซลล์/ลบ.มม. เม็ดเลือดขาว 4,660 เซลล์/ลบ.มม. แพทย์วินิจฉัยเป็น Dengue Hemorrhagic Fever ต่อมาอาการไม่ดีขึ้น มีเลือดออกมากในกระเพาะอาหาร ผู้ป่วยเสียชีวิตในวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2548 ผลการตรวจหา Dengue titer พบว่า ให้ผลบวก ส่วนการตรวจหา Serotype อยู่ระหว่างรอผล การค้นหาผู้ป่วยรายอื่น ไม่พบมีผู้ป่วยเพิ่มเติม แต่พบว่า ในช่วงเดือนกันยายนและตุลาคมในพื้นที่ที่ผู้ป่วยอาศัยอยู่ ซึ่งเป็นเขตเทศบาลเมือง มีรายงานผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง การสำรวจแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย พบ ค่า CI เท่ากับ 48% ซึ่งสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดได้เร่งรัดการเฝ้าระวัง สอบสวน และควบคุมโรคในพื้นที่แล้ว สำหรับสถานการณ์โรคไข้เลือดออกของจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า ตั้งแต่เดือนมกราคม จนถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2548 มีรายงานผู้ป่วย จำนวน 92 ราย อัตราป่วยเท่ากับ 47.13 ต่อแสนประชากร เสียชีวิต 2 ราย อัตราป่วยตายเท่ากับ ร้อยละ 2.17

2. สถานการณ์ในต่างประเทศ

2.1 ใช้สมองอักเสบ จากเชื้อ *coxsackievirus* ที่รัฐอูตรประเทศ ประเทศอินเดีย

วันที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2548 มีรายงานผู้ป่วยเด็กหลายร้อยรายเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลทางตอนเหนือของรัฐอูตรประเทศ และเสียชีวิตอย่างน้อย 40 ราย จากการระบาดของโรคใช้สมองอักเสบ จากเชื้อ *coxsackievirus* ซึ่งเป็นเชื้อที่ติดต่อผ่านทางอาหารและน้ำที่ปนเปื้อน โดยก่อนหน้านี้ตั้งแต่เดือนสิงหาคม มีการระบาดของเชื้อ *Japanese encephalitis* ในรัฐนี้ มีเด็กป่วยมากกว่า 1,000 ราย

2.2 การระบาดของเชื้อ *E. coli* O157:H7 ในภัตตาคารแห่งหนึ่ง รัฐ OREGON ประเทศสหรัฐอเมริกา

มีผู้ป่วยจำนวน 18 ราย พบเชื้อ *E. coli* O157:H7 2 ราย อาหารที่สงสัยเป็นสาเหตุคือ สลัดบาร์

ขอแก้ไขเพิ่มเติมข้อมูล

งานระบาดวิทยา สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดขอนแก่น ขอแก้ไขข้อมูลสรุปตรวจสอบข่าวการระบาด สัปดาห์ที่ 42 ของจังหวัดขอนแก่น ดังนี้ ผู้ป่วยไอกรน เด็กชาย อายุ 3 เดือน ที่อยู่อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น เริ่มป่วยวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2548 ด้วยอาการไอ มีเสมหะ เข้ารับการรักษาที่คลินิกเอกชนแห่งหนึ่ง ได้รับยาขับเสมหะ แต่อาการไม่ดีขึ้น วันที่ 12 ตุลาคม พ.ศ. 2548 จึงเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลราชพฤกษ์ ด้วยอาการไอมากเป็นชุด แล้วส่งเข้ารับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลศรีนครินทร์ ประวัติดึกขึ้น ผู้ป่วยได้รับวัคซีน 1 ครั้ง เมื่ออายุ 3 เดือน ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (Surveillance and Rapid Response Team : SRRT) จังหวัดขอนแก่น ได้ดำเนินการสอบสวนควบคุมโรค พบผู้สัมผัส 7 ราย ได้ให้ยาปฏิชีวนะ และเก็บตัวอย่าง Nasopharyngeal swab เพื่อการตรวจหาเชื้อ PCR โดยส่งตรวจคณะแพทยศาสตร์ศิริราช มหาวิทยาลัยมหิดล ภายใต้การประสานงานของ คณะเวชศาสตร์เขตร้อน มหาวิทยาลัยมหิดล ขณะนี้อยู่ระหว่างรอผลการตรวจ

ข่าวประชาสัมพันธ์

รับสมาชิกทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

☞ กองบรรณาธิการรายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์
✉ sirirak@health.moph.go.th

หากท่านต้องการรายงานที่ ก้าวทันต่อเหตุการณ์ ... มีคุณค่าต่อระบบเฝ้าระวังและควบคุมป้องกันโรค รวดเร็ว ทันใจ ครบทุกข้อมูล โปรดแจ้ง ชื่อ-นามสกุล สถานที่ทำงาน พร้อม E-mail ที่จะจัดส่ง ไปยัง

sirirak@health.moph.go.th

รายงานด่วน ฉบับนี้ จะส่งให้ทุกท่านทุกวันศุกร์
“ ไม่เสียค่าใช้จ่าย ”